

דבר חודש בחודשו

בס"ד

מתורתו של הגאון הגדול רבי יואל שורץ שליט"א

עלון 52 אדר תשפ"ו

פרשת פרה – והקורונה – הכתר והעטרה – להחזיר עטרה ליושנה

פרשת פרה

הקדמה: המילה "קורונה" פירושה בלועזית כתר או עטרה, המילים מגיפת הקורונה = 905 שווה למילים "כתר - עטרה", וכן "יושנה" (להחזיר עטרה ליושנה) בגימטריה "הקורונה" (עם הכולל), באה הקורונה להחזיר עטרה ליושנה קודם ביאת המשיח, להביא לחזרה בתשובה ולתיקון המעשים, ההוראות המחמירות על בידוד והסתגרות החלו בעיקר מפרשת פרה. ונבאר את השייכות בין פרשת פרה לקורונה, ומה אפשר ללמוד מזה.

יש אומרים שקריאת פרשת פרה אדומה היא מצווה מהתורה, וטעם הקריאה, כי היא תיקון לחטא העגל, ונקראת יחד עם קריאת פרשת כי תשא שבה נזכר חטא העגל. כי היא באה לכפר על חטא זה. לרוב פרשת פרה היא אחרי פורים, שנקרא על שם הפור שהטיל המן להשמיד את היהודים, ועל ידי זה הביא לקבלת תורה מחודשת מאהבה. ובסיני בעת אמירת נעשה ונשמע זכינו לשני כתרים. וגם הכתרנו עטרה לקב"ה ככתוב בשיר השירים ג': "בעטרה שעטרה לו אמו". ומצינו (יומא סט) שבבית שני אנשי כנסת הגדולה החזירו עטרה ליושנה. פור שווה לגימטריה של המילה פרה¹ הכולל והמילה עטרה² = 1 = שווה פרה. (בעטרה גימטריה פרה).

וביאור הדבר: המילה כתר בגימטריה 620 שווה למנין תרי"ג עם השבע מצוות דרבנן. והנה היהודי מתעטר בחייו בכמה כתרים שעל כך אנו מודים בברכות השחר: "עוטר ישראל בתפארה"; ואלו הם הכתרים שזוכה להם היהודי, והם גם כתר וגם כומתה של חייל בצבא ה'. הכיפה שחובש הילד היא הכתר הראשון, המבטא את מעלת עם ישראל, והיא גם ככומתה צבאית, המורה על עול, משום שאז אביו מתחיל לחנכו למצוות, והוא צריך לקבל מרות אביו לקיימן, ככתוב (משנא ח, א): "שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמן". ובהיותו בן י"ג מקבל עליו עול מצוות כשהוא מתחייב בהן בעצמו, וזוכה אז לתפילין שהם מסמלות את קבלת התורה העצמית שלו, תפילין של יד הוא כנגד ה"נעשה", ושל ראש כנגד ה"נשמע" והן משמשות גם כתר, הכתר השלישי של היהודי הוא בעת הנישואין, הטלית שמכסה בה את ראשו, והיא מסמלת את נטילת האחריות שלו על המשפחה. (ואז הוא נקרא "בא בקהל", כמו שנאמר על איסור חתנות עמוני ומואבי "לא יבוא עמוני בקהל ה'", אז כשנישא וממשיך את שרשרת הדורות אז נקרא מקהל ה', ולכן גם נאמר שהמשמח חתן וכלה בונה אחת מחורבות ירושלים, משום שנישואין הן המשך מסורת הדורות לקראת הגאולה, (ואנו רואים שהנביא מבשר כי בזמן הגאולה יהיו שמחה וששון בחוצות ירושלים, וכפי שאכן אנו רואים בתקופה האחרונה שבכל פינה ובכל מקום נערכות חופות) והאישה עיקר הכתר שלה הוא כיסוי הראש בעת נישואיה.

ובעולם הבא, הצדיקים יושבים ועטרותיהן בראשם ונהנים מזיו השכינה, מכח העטרות שרכשו בעולם הזה, אלו הכתרים שהוזכרו.

כל מעלה רוחנית נקראת "עטרה" כמו שנאמר על יום חנוכת המשכן: "עשר עטרות נטל אותו יום... ויום מתן תורה היו בו עטרה וכתרים, ככתוב (שיר השירים ג, יא): "צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה... בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו" – ופירושו חז"ל שהוא יום קבלת התורה, ויום שמחת לבו הוא חנוכת המשכן. וכנזכר למעלה לא רק עטרה קשרו עם ישראל להקב"ה אלא גם הם זכו בקבלת התורה בשני כתרים אחד כנגד הנעשה והשני כנגד הנשמע. והם אבדו בגלל חטא העגל. ולפי הזוהר היה העגל

בריה מפלצתית לא עגל רגיל, אלא חציו היה שור וחציו השני חמור ופירש בעל ספר התמונה שהם עשו הנמשל לשור, וישמעאל הנמשל לחמור. ואלו הן הדתות הנצרות והאיסלם שלדעת הרמב"ם (מלכים פרק יא) משמשות אמצעים לקרב את המשיח, משום שצמצמו את האלילות פרסמו את התורה ואת עניני המשיח, עד שיבוא המשיח ויגלה את טעותם וסילופם ותהיה ידיעה ברורה.

בעל הספר ארצות החיים מבאר, מדוע חובה מהתורה לקרוא את פרשת פרה, שהיות והוא תיקון לחטא העגל, ונכלל בחיוב המצווה לזכור את חטא זה, שהוא אחד משש הזכירות שיש לזכור בכל יום "זכור את אשר הקצפת את ה' אלוקיך במדבר ממרים הייתם...".

כיצד, הפרה היא השפחה שמקנחת את צואת בנה – העגל, כלשון המדרש המבאר במשל זה שמצוות פרה אדומה באה לתקן את חטא העגל, כי בחטא זה איבדנו את התיקון שנעשה אז לחטא אדם הראשון, שאז לא היה צורך עוד במוות, וחטא העגל החזיר את הקלקול לקדמותו, ולכן טהרת טומאת המת תלויה בתיקון של הפרה האדומה.

פרה אדומה - הצבע האדום

צבע האדום בטבע הוא מזהיר מסכנות, לכן הדם שבמיקרוסקופ נראה צהוב עם נקודות אדומות ולעין האדם הוא נראה אדום כדי להזהיר על סכנת אובדן הדם, וכן בשימוש האדם הנורה האדומה משמשת אזהרה לקלקול במכשיר, סימן לעצירה ברמזור הוא האור האדום, גם סימן האזעקה בארץ מכונה "צבע אדום". והנה צבע האדום מסמל גם חטא ככתוב (ישעיה א'): "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג לבינו". ופרה האדומה שהופכת לאפר הלבן-אפור, מורה שהתיקון לחטא העגל הוא התשובה המבטלת את האדום והופכת ללבן, וכבר אמרו חז"ל: "אין יסורים בלא חטא ואין מיתה בלא עוון". והפור (שהוא בגימטריה פרה¹) שהטיל המן שהחזיר את עם ישראל בתשובה, השלים חלק מתיקון חטא העגל, כיוון שאז השלימו חסרון שהיה בקבלת התורה שבגללו הוצרכו לכפיית ההר כגיגית לחייבם לקבל בכפייה, ואחר נס פורים קיבלו אותו מאהבה.

וצבע האדום הוא גם סמל לייסורים, כאמור (חגיגה ט' ב'): יאה העניות לישראל כרצועה אדומה המונחת על צווארי סוס לבן, הצבע הלבן שמורה על טהרה שהיא מעלת ישראל, בכל זאת מוסיפים הייסורים תוספת מעלה להם, לכן פרו במדרש (ילקוט שמעוני חקת רמז תשנ"ט) "...תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל, פרה זו מצרים, אדומה זו בבל, תמימה זו מדי, אשר אין בה מום זו יוון. אשר לא עלה עליה עול – זו מלכות רביעית (אדום) ... ונתתם אותה אל אלעזר הכהן אל א-ל עוזר, והוציא אותה אל מחוץ למחנה מלמד שהוא עתיד לדחות את שרה של כרך גדול ממחיצתו" דהיינו, הסבל והייסורים שסבל עם ישראל על ידי אותן המלכויות היה תיקון לחטא. (ומכך שמעשה חטא העגל כתוב בפרשת כי תשא למד רבי יעקב יוסף מפולנאה בעל "תולדות יעקב יוסף", שבשנת תש"א (רמז לפרשת כי תשא) יגמר המירוץ הזה, ואכן הרציחות הנוראות שהיו בשואה התעצמו משנה זו ואילך, וזה גם תיקון – הייסורים שהיו בשואה היו מירוק ותיקון לחטאי עם ישראל).

השתלשלות מצב עם ישראל בגלויות מכח חטא העגל

שיבת ציון בבית השני שהיתה חסרה שרק חלק מהגולים חזרו עם זרובבל ועזרא גרמו לפיצול בעם ישראל, יהודי בבל - ויהודי ארץ ישראל, ולאחר מכן התחלקו בגלות יהודי בבל

במדרש שיר השירים על הפסוק "ועת הזמיר הגיע" שתהיה מגפה גדולה לפני בוא המשיח כדי לכלות את הרשעים. ואולי זו היא המגפה הזו, ובתוספתא תענית (פרק ב) איתא, ר' יוסה אומר מבול של כל דבר אין אבל מבול של דבר לאומות העולם לימות המשיח יש שנאמר "ואקח את מקלי את נועם ואגדע אותו להפר את בריתי אשר כרתי את כל העמים..." וכן במדרש שיר השירים רבה פרשה ב: "א"ר חייא בר אבא סמוך לימות המשיח דבר גדול בא לעולם והרשעים כלים, "והגפנים סמדר נתנו ריח", אלו הנשארים ועליהם נאמר והיה הנשאר בציון והנותר בירושלם..." תז"ל הודיעו (סוף סוטה) שבעקבותא דמשיחא היוקר יאמיר ואכן מחירים מתחילים לעלות בגלל חוסר אספקה מסין, ובורסות מתמוטטות, וככלת העולם הולכת ונחלשת.

הממשלה והקורונה

וכן המציאות שאין ממשלה בישראל מרמזת על התקרבות ביאת המשיח, כי נאמר (סנהדרין צח, א): אין בן דוד בא עד שתכלה מלכות הזלה מישראל.

קעת שישים ואחד חברי כנסת המליצו לנשיא שיטיל על בנימין גנץ להקים ממשלה, ואולי גם זה נרמז שבגלל שכשהמגיפה היתה רק בסין לא שמו לב מספיק לענין, אף שאמרו רז"ל (יבמות סג): "אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל שנאמר (צפניה א'): "הכרתי גויים נשמו פינותם החרבתי חצותם... אמרתי אך תראי אותי תקחי מוסר" המילה "הקורונה" שווה לגמ' של המילים "זה רעמים" ואמרו רז"ל (ברכות נט, א): "לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב". המילה "מוסר" היא בגימטריה שווה לגימ' של "בנימין גנץ" (עם א' כשם המקורי, וגם אם יכתב בלא א' אז הכולל משלים למספר). והיא גם מלשון "מוסר" שהוא מוסר חלק משלטון בארץ לשונאי ישראל היא הרשימה המשותפת, שיש בה תומכי טרור, וכנראה זה עונש על שלא לקחנה מוסר. ("נגיף" גימטריה "גנץ" ו"אשכנזי" (שגם הוא פועל עם גנץ) בגימטריה "כקורונה"). ואולי זה גם פשר הגימטריה של המילים מגפת קורונה 890 השווה לגימטריה של המילים נתניהו 521 ש"ס 360 ג' 9 = 890, ללמדנו שכל הענינים האלו שלא מצליחים בהקמת הממשלה ויש חלילה סכנה שתקום ממשלת שמאל המתנגדת לדת, כל זה מביא לקראת דברים גדולים בעולם. (הקורונה מסייע בידי נתניהו, וגם היה קידוש ה' על ידו שאמר ברבים להתפלל כידוע, ואף הגיב על הזלזול של המראיינים על דבריו אלו ואמר שגם במכון וויצמן שהוא סמל המדע מתפללים לקב"ה!) גם ראינו בבחירות האלו שהתאחדו שתי מפלגות שפעם הן היו לבדן רוב בכנסת, ועתה מחשש שלא יעברו את אחוז החסימה נאלצו ללכת יחדיו. והגיעו רק ל-3 ח"כ, ממפלגות שהיו עיקריות במדינה והיו בשלטון שנים רבות, ולמדנו המחשה לכתוב "רשע יכון... וצדיק ילבש", שהם היו בוני המדינה וכעת הם כלים ונגמרים.

מגיפת הקורונה והמוסר שהיא מלמדת לנו

המגיפה שהחלה בסין מלמדת הרבה ענינים, ביניהם: **עונש על אי קיום שבע מצוות בני נח**, ולפי השמועה החלה המגפה מאכילת עטלפים חיים והגימטריה של המילים 'אכל אבר מהחי' שווה לגימ' של המילה קורונה. (וכן סין בגימטריה היא "בני נח", ו"הקורונה" בגימטריה "שבע"). **נסיעות לחו"ל והסתפקות במועט**: מגפת הקורונה פגעה במקומות רבים, והיא מתחילה לשנות הרבה ענינים בעולם, חברות תעופה, חברות נסיעות מלוונות ועוד הוכו קשות מחמת הפסקת טיסות רבות מאד מחשש להידבק בנגיף, (כבר מספר ימים שנעדרים פרסומות על נסיעות לחו"ל מהעיתונות, מלמד על העונש של טיולים בחוץ לארץ בניגוד להלכה). השנה התפרסם שישארו בארץ כשישים ריבוא, וזה דבר נורא איך שיהודים כמספר יוצאי מצרים יורדים לחו"ל, וידועה מסורת

המכונים בימינו עדות המזרח שהיו כמעט כולם תחת גלות ישמעאל – ארצות האסלם. ויהודי ארץ ישראל שהוגלו על ידי הרומאים המכונים בימינו אשכנזים היו כל הזמן תחת גלות עשו - ארצות הנצרות. ועיקר תיקון היהודים המכונים "ספרדים" היה עקב גרוש ספרד. ועיקר סיום תיקון היהודים המכונים "אשכנזים" היה בשואה. מאז עיקר היהדות הוא בארץ ישראל, וחוזרת העטרה ליושנה שהייתה גם בשיבת ציון על ידי אנשי הכנסת הגדולה.

והענין הוא כפי שכבר נכתב למעלה, ששני הכתרים שקיבלנו באמירת נעשה ונשמע, אבדו בחטא זה, ולפי הזוהר העגל היה חציו שור וחציו חמור וביאר בספר התמונה: שור הוא עשו וחמור הוא ישמעאל, היינו הנצרות והאסלם באו לעולם בעקבות חטא זה, וזה היה סיבת אבדן שני הכתרים, שהביאו את שתי הגלויות האחרונות, כי לפי מה שביאר הרמח"ל כשאמרנו נעשה ניטל כתרו של עשו וכשאמרנו ונשמע ניטל כתרו של ישמעאל היינו שאת התיקון של חטא אדם הראשון היינו עושים לבדנו ולא היו באים לעולם הנצרות והאסלם.

והנה תחילת תהליך של סיום גלויות אלו, החל בתקופת הרנסנס (התחייה בלעז), כאשר האומות הנוצריות והאיסלמיות שלטו על האנושות, וכמו שביאר הרמב"ם שהיה להם תפקיד לקרב את האנושות לקראת המשיח, ובתקופה ההיא היתה הגלות הקשה מאד, ואז התרופפה שליטת הדת על האנושות ואחר המהפכה הצרפתית שהייתה המשך לרנסנס הכירו האומות בזכות עם ישראל להיות אזרח ככל אזרחי העולם, ואף שבתחילה האנושות התרחקה מהדת, וזה השפיע גם על היהודים, בכל זאת אחר שתי מלחמות עולם שהיו לדעת החפץ חיים חלק ממלחמות גוג ומגוג, בסופו של תהליך זה הביא לחזרת היהודים לארץ ישראל, שהפכה להיות מרכז התורה והיהדות בעולם. (יתכן שמשום כך סמל לוחות הברית שהוא תמצית תרי"ג המצוות מצוי בכל מקום בצורה שצוירה (בטעות או בכוונה) על ידי האמן מיכאל אנג'לו שהיה מאישי הרנסנס הבולטים, עם סיום עגול למעלה, לזכור את השייכות של הרנסנס לתהליך אחרית הימים).

פרה אדומה – נעשה ונשמע

והיות וכמה וכמה ענינים אנו למדים ממצוה זו המתקנים את החיסרון שהיה בקבלת התורה מכח חטא העגל. כתוב במצווה זו לשון כללית "זאת חוקת התורה" ולא "חוקת הפרה" או "חוקת הטהרה", גם זה למדנו מהמצוה שנאמר בה חוקה כדברי רש"י: שביאר את סיבת הדבר שאומות העולם והשטן מונים את ישראל על מצוה זו! לכן נאמר בה חוקה "חוקה חקתי גזרה גזרתי ואין אתה רשאי להרהר אחריה". ושלמה המלך אף תמה: מטמאת טהורים ומטהרת טמאים? , וזה כמו קבלת 'נעשה', שמקבלים בכל אופן את המצוות גם אם אין אנו מבינים את טעמן, ואחרי גמר הפרשה הביא רש"י את דברי רבי משה הדרשן שפירש את פרטי המצווה בטוב טעם וזה כנגד "ונשמע" שמצווה להשתדל להבין את טעמי המצוות, כדי להפיק מהם תובנות חינוכיות, כמו שהפריה שנועדה לטהר טמאים היא גם מטמאה טהורים ללמד: שראוי לאדם להפסיד ממעלתו כדי להביא כבוד שמים, כמו רבי חייא שזרע פשתן כדי לעשות ממנו רשתות לצוד בהם צבאים וכתב בהם את התורה כדי ללמד עמה ילדים במקום שלא היה מי שילמד אותם. וכמו שאמר החתם סופר, שאברהם אבינו שהעדיף להישאר בדרגתו, ולא להתעלות להיות מלאך כמו חנוך, כדי ללמד את העולם אמונה. דבר שלא היה יכול לעשותו בהיותו מלאך.

מגיפת הקורונה – חזרת הכתר למקומו.

יתכן, שמגפת הקורונה מורה על חזרת הכתר למקומו, ועל קירוב ביאת המשיח במהרה, ורמז לזה שהמילים "בוא המשיח" בגימטריה שווה למילה "הקורונה". וכבר כתוב

השלישית).

החתונות: החתונות שנערכו ברחובות ובמקומות פרטיים בקהל מצומצם מעוררות אותנו ומלמדות כי אין צורך בבזבז של אולמות פאר וסעודות יקרות ומוזמנים רבים כל כך, וכפי שנהגו בעבר לעשות חתונות בערב שבת ובליל שבת באו כולם לשמח את החתן והכלה.

עוד מורה המגיפה על הצורך בענווה וכמו שבשרפת הפרה היו צריכים להשליך עץ ארז המסמל גאווה ואזוב המסמל שפלות רוח וכן תולעת השני. כן גם הנגיף הבלתי נראה לעין השבית מערכות עצומות בעולם המתועש ומצויד בטכנולוגיה עילית.

הבידוד: מורה לנו דבר חשוב, ישראל חפצה להיות עם ככל העמים, והקב"ה מראה על הבידוד, עם לבדד ישכון! ומלבד זאת, העולם הולך ומתלכד תחת דגלה של הטכנולוגיה כמגדל בבל בשעתו, עושים להם שם וחיל, והקב"ה מפזר ומבודד אותם. וכן, הבידוד גורם לביטול תורה וביטול תפילה, וזה מורה לנו שאין אלו ייסורים של אהבה, כמבואר בברכות (ה), ואם כן עלינו לחזור בתשובה ולתקן את העניינים שבשלם באו הייסורים האלו. ובעל הטורים (שמות פרק יב) "ובניו יאכלוהו בענינא דמלואים. מה התם נצטוו ומפתח אהל מועד לא תצאו, הכא נמי ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו ואיך כי מאספיו יאכלוהו, דאיתקש גאולה אחרונה לגאולה ראשונה". והנה כעת הוא בידוד, אבל לעתיד לבוא נאמר "פרזות תשב ירושלים, זקנים וזקנות בחוצות ירושלים, בחצרות בית ה', קול ששון וקול שמחה בחוצות ירושלים", אכ"ר.

לסיכום. המגפה ששמה הלועזי הוא כתר מורה לנו לחזור בתשובה ולהחזיר עטרה ליושנה, וכמו שאומרים בקדושת מוסף בשבת: "כתר יתנו לך מלאכים המוני מעלה עם עמך ישראל קבוצי מטה". ואף להביא לגאולה אם נתקן את המחללים שלנו, כמו חילולי השבת ועוד. ואולי בגלל מצב החירות תקום ממשלת אחדות כמו שהיה ערב מלחמת ששת הימים דבר שהביא אז להארת פנים משמים וזכינו לצעד נוסף לקראת גאולת ישראל - שחרור ירושלים ומקום המקדש.

חובת הזהירות. חשוב מאוד להזכיר, להקפיד על כל הוראות הבריאות, כמו שהיה בזמן רבינו עקיבא איגר כשהיתה מגיפה, והורו שלא להתכנס אלא עד חמש עשרה איש, ואמר שצריך להעמיד משטרה שלא יכנסו מעל המנין המותר, ואמר שאם יכנס אחד יותר ממה שהותר צריך למסור אותו לרשויות ואמר שיגידו בשמו שהוא אמר לעשות כך. וכן רבי ישראל מסלנט בשעת המגיפה אמר לכולם לאכול ביום כיפור (פחות פחות משיעור) ואף אכל ברבים, (מסופר שהיו שהתנגדו לו אז, והוא ענה להם בשביל להראות להם איך סמך על עצמו, שהוא קיבל על עצמו אחריות. על כל המתנדבים והבטיח שיחזרו כולם חיים, ואמר להם וכי אתם יכולתם להבטיח כך..!) הרי לנו מעשי רב מגדולי הדורות הקודמים איך שהקפידו ומסרו נפש על שמירת הבריאות של הכלל בשעת מגיפה וצרה.

הדיבור והלשון

כח הדיבור הוא מעלת האדם על שאר הברואים, ככתוב (בראשית ב, ז): "...ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה". תרגם אונקלוס: לנפש חיה - לרוח ממלא. הראשונים כינו את האדם ברשימת סוגי הברואים בתואר: "מדבר", על ידי הדיבור גם מסדר האדם את מחשבותיו לכן הדעה והדיבור הולכים יחדיו. וכן הדיבור הוא כלי הפריה הדדית בין אנשים, וחרש שאינו שומע ואינו מדבר נחשב על פי כללי ההלכה לשוטה, ואפילו אם הזיק וחירש אדם צריך לשלם פיצויים כאילו הרגו לעומת סימא את עיניו משלם רק דמי העיניים.

במקביל לדיבור ישנו "לשון" שהוא תוכן הדברים, לכן המהות של הדיבור תלוי בה כמו שמכונה השפה היהודית

מהגר"א בקול התור שכשיהיו ששים ריבוא בארץ ישראל זה יקרב את הגאולה, וכבר הרחבנו בגליונות הקודמים על הפעמים שהיו ששים ריבוא שהיו בהם דברים משמעותיים כמו שלטון יהודי בארץ ישראל, ושחרור ירושלים, וכעת היו בבחירות כשש מאות אלף מצביעים חרדים, וכעת שנשארים ששים ריבוא יהודים באר"י הרי ודאי שיש כאן ענין חשוב.

ונראה שבני תורה צריכים לתת תשומת לב מיוחדת לקורונה, מסיבה המיוחדת להם בפרט, שלסין היה תפקיד בעולם גם לגבי לומדי התורה, כי הכלכלה שלה היתה בנויה על מחירים הזולים יותר מבכל מקום, ועל ידי כך היא משכה אליה את כל העולם, וזה הביא כמעט בכל מקום, להוזלת מחירי הרבה מאד מצרכים, כך, שבמשכורת המצומצמת של אברכי הכולל עם עבודת הנשים שלהם, אפשר היה להתקיים בדוחק, ונתקיימו דברי המשנה (אבות ו'): "כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל... ובתורה אתה עמל" וכו'.

וכיוון שבכך, היא גרמה ללימוד תורה אף שלא בכוונתה, בכל זאת היא גרמה לכך, ונראה שעקב כך, היא זכתה לברכה בכלכלתה, כאמור (עבודה זרה ב, ב): שלעתיד לבוא כל האומות באות לפני הקב"ה לדרוש שכר, בגלל שגרמו במעשיהם ללימוד תורה אף שלא התכוונו לכך.

והנה בזמן האחרון להפך; חל קלקול חמור; שבגלל המחירים הזולים בעולם, ישנם גם בני ישיבות שהתפתו אחר הבלי עולם הזה ונוסעים לחו"ל לטייל ולנופש, והנה המגפה הזאת ר"ל, גורמת לביטול נסיעות להרבה מקומות מחשש להיפגש עם נוסעים שבאו מסין, וזה כאילו מגפה זו הגיעה לעולם, כדי לעצור קלקול זה.

ואכן כבר נראתה דוגמה למה שעלול לקרות למטיילים בחוץ לארץ: קבוצה ישראלית שנסעה באניית טיולים של חברה איטלקית לטייל בעולם, והם הוכרחו להימצא בהסגר בחדריהם כבר כמה ימים, ולא יכלו לצאת מחדריהם, כיוון שחלק מנוסעי האנייה לקו במחלה. ואחרי כן חלקם נתדבקו במחלה והוצרכו לשכב בבית חולים ביפן.

ויש דבר נוסף שקורה עקב המגפה, שהקניה מסין מתמעטת, ואז כל מיני מוצרים שמקורם היה מסין ולכן היו בזול, סביר שמעתה הם יתייקרו, וזה ישנה את מצב התקציב של בני הישיבות.

לכן, כאמור, שבני הישיבות צריכים ללמוד במיוחד את המסר השמימי הזה, משום שעליהם נאמרו דברי המשנה; שכדי להשיג את מעלת התורה, עליהם לנהוג כנזכר למעלה בשם המשנה; היינו, להסתפק בנחוץ ולא לעסוק בהבלי העולם הזה. ואם אנו צודקים בהשערותנו המחלה הזו נועדה למנוע את הנסיעות ואת ההיסחפות אחר הבלי העולם הזה, אלה שגרמו לכך וודאי צריכים לעשות תשובה גדולה גם בגלל הנוק שנגרם על ידם ללומדי התורה, שאינם כאלה.

חילולי השבת: המצב שחדלו נסיעות לחו"ל מורה גם על עונש חילול השבת בתחבורה הציבורית ותיקוני רכבות ומסילות בשבת. ואמרו רז"ל (שבת לג) בעוון חילול שבת בני אדם מתמעטים והדרכים משתוממים. כעת תחבורה צבורית שבתה בשבת, וזה מעורר לתשובה את הרחוקים שפעלו למען תחבורה ציבורית בשבת, וכבר נאמר, שאם ישמרו ישראל שני שבתות מיד נגאלים, וכעת שרבים מצטרפים לשבתים בשבת, הלוואי ונזכה בזכות זה להגאל. מעניינים מאוד דבריו של הש"פ אמת (פרשת זכור תרי"ו).

"...ובוודאי ראו חז"ל כי לעתיד ישמרו בני ישראל שבת כתקונו בחודש אדר. ואז בהנית. תמחה זכר עמלק. ויהיה שמו יתברך שלם וכסאו שלם בב"א". והנה התקיים לעינינו איך שרוב ישראל שומרים שבת ולפחות בציבור.

התפרסם שהאפיפיור אמר למאמיניו: למדו מהיהודים שיש להם שבת, ויום מנוחה אמיתי, וזה תוכחה לנו להתחזק בשמירת השבת שהיא גם מצילה מחבלי משיח. וגם לזה קשור חוסר ההכרעה בבחירות, כי הנביא ירמיה (פרק י"ז) ניבא: אם ישמרו שבת יבואו מלכים ושרים לירושלים, (ומזה למדנו את סיבת אי ההכרעה בבחירות הנמשכת זה הפעם

שעל כך נאמר מחד גיסא "זרוק מרה בתלמידים" ומאידך גיסא נאמר "יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך". וכן המעביד עם פועליו, עליו לדבר אם בלשון רכה המשכנעת, או בניזיפה. וקצין עם פקודיו, ואף שעיקר החינוך בצבא הוא לציית לפקודות שזה קל יותר אחר שהכניעו אותו, כאן נבחן אדם בהתנהגותו.

בגדוד נצח יהודה הוכח שאפשר לחנך לצייתנות ללא השפלה, וגם נזיפה חמורה יכולה להאמר בלא קללות והשפלה מיותרת. מעשה שהיה בגדוד: פעם היה בגדוד מג"ד רוסי לא יהודי ולאחר שעבר לשרת במפקדה הכללית כאשר הייתה אסיפה כללית של כל מפקדי הגדוד יחד, הוא העדיף לשבת ליד קציני גדוד נצח יהודה באומרו הם שומרים את הפה שלהם יותר.

על שפות הנכרים: האנגלית החשובה ביותר, כי המדעים והמחשבים קשורים בימינו לאנגלית, אמנם יתכן שהסיבה לכך היא העובדה כי האנגלית היא שפת ארצות הברית שהיא המעצמה הגדולה בימינו, והיא מעצמת חסד. (אם נתבונן בגימטריה נראה דבר מענין. הגימטריה של המילים; אתחלתא דגאולה = 889 השווה לגימ' של המילים "השפה האנגלית". = 889 נראה שיש כאן גם סיבה רוחנית, אם נקשר את העובדה שהאנגלים הם שנבחרו על ידי ההשגחה העליונה לשחרר את הארץ מידי הטורקים כדי שזוכה בה, מסתבר שהסיבה לכך, היא העובדה שבית המלוכה הבריטי נימול אצל מוהל יהודי משום שהם סבורים משום מה שהם קשורים לדוד המלך, והמילה היא שמזכה את כח השליטה בארץ ישראל, והשפה האנגלית שמקורה באנגליה יש לה חשיבות משפות גויות אחרות)

ושפת המחשב שהוא הכלי הכי חשוב בימינו היא מכונה "שפת 1,0" והאנגלית המלווה אותו, מזכירים את ההבטחה (צפניה ג' ט'): "כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעובדו שכם אחד". להפך ממה שקרה בדור הפלגה, ועל ידי המחשב יש גויים רבים המתקרבים אל קיום מצוות בני נח, והוא כלי שמסייע להם בזה. מסקנת הדברים, להראות ולהמחיש את דברי רבותינו: החיים והמוות ביד הלשון.

לעילוי נשמת **מישה בן תמרה** ויצחק ת.נ.צ.ב.ה.

תרומות והקדשות: 058-325-8278 052-7189-446

חדש על המדף: ספר רבנו: (1) הגדה של פסח עם פרוש דבר ירושלים, (2) ספירת העומר וקבלת תורה.

להשיג: בחנות "יש כיסוי" [סריגת שוורץ], מלכי ישראל 1, ירושלים. טל' 02-538-3955

להערות והארות, ולקבלת העלון במייל ולתגובות: אש"ל – איגוד שומעי לקחו של רבנו:

eeguds@gmail.com

"לשון הקודש", וכן לשון נקיה, ואנו מודים בתפילת המועדים: "ורוממתנו מכל לשון. שהלשון היא גם ביטוי למהות התרבות של האומה.

לשוננו של עם ישראל נקרא לשון הקודש, כי היא בעלת כח לקדש את המדברים בה, מכח הקדושה שבה שהיא השפה שבה דיבר ה' עם אדם הראשון. ותז"ל אמרו שאדם הראשון דיבר גם ארמית, ויש מפרשים שאת דברי החול שלו דיבר בארמית, כפי שנהגו בעבר אצל רבים בעם ישראל לדבר דברי חול בשפה אחרת. והיה צריך לימוד מיוחד בגמרא שמוותר לדבר בלשון הקודש בבית המרחץ שהוא אסור בדברי תורה. והפוסקים גם קבעו שעדיף להתפלל בלשון הקודש אף שאינו מבין אותה יותר מאשר להתפלל בלעז בשפה שהוא מבין אותה, כי היא השפה עיקרית והשאר הן הסכמת האנשים וזה מחמת כח קדושת המילים. והיא השפה היחידה שגילו החוקרים שגלי הקול של לשון הקודש נראות בצורת האותיות.

והנה עצם המילים הן קדושות כמו שתוכן השפה הוא קדוש ולכן הפה צריך להיות קדוש, וכמו שחשב רשב"י שאמר בתחילה אילו הייתי במעמד הר סיני הייתי מבקש מהבורא שיהיו לבני אדם שתי פיות, באחת ידבר דברי תורה ובשני דברי חול, אבל הוא חזר בו כי הבין שאם יהיה פה מיוחד לדברי חול הוא יתיר לעצמו לדבר דברי חול בצורה חופשית. לכן גם הלשון צריכה להיות לשון נקיה (ולפי הרמב"ם זו אחת הסיבות של שם השפה לשון הקודש משום שאין בה ביטויים מגונים של ערוה וכדומה, ואפשר להוכיח זאת אפילו מהמילה "כייף" שהיא אינה עברית כיוון שמבטאת דבר שאינו הגון והוא הנאה לשם הנאה), ויש גם תוספת נקיות לשון, שהיא נקראת לשון ערומים, שבמקום עיוור אומרים רואה הרבה = סגי נהור ובמקום ליל ארבעה עשר, אור לארבעה עשר, במקום טמא אומרים לא טהור.

והכתוב מבאר שדיבורו של האדם הוא מהותו כלשון הז"ל בהגדה של פסח: "חכם מה הוא אומר" "רשע מה הוא אומר" היינו מה שהוא האדם - בא לידי ביטוי בדיבורו. וכתוב "דברי חכמים בנחת נשמעים", היינו האופן בו מדבר החכם, עוד כתוב "מצרף לכסף וכור לזהב ואיש כפי מהללו" היינו שמבחן אישיותו של האדם אפשר לבחון לפי מה שהוא מהלל. על כן דיבורו של האדם צריך להיות שקול ונקי ככתוב: "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו". וגם הזהירות ביחסים שבין אדם לזולתו משתלמים לאדם, היה נשיא במדינה אחת שנכשל בלשונו, ואחר כך התנצל ואמר: הפה שלי הוא האויב שלי! וכתוב על צורת שכנוע את הזולת (משלי) "לשון רכה תשבר גרם".

והמילה דיבור היא לשון קשה (רש"י ריש וארא) וכמו גם "דיבר אלינו האיש אדוני הארץ קשות" (בראשית), והרבה פעמים האדם צריך לדבר קשות אל הזולת ובכך הוא מכניע אותו, וככתוב (תהלים) "ידבר עמים תחתנו ולאומים תחת רגלינו", וכאן עיקר הניסיון של המחנך את בניו או תלמידיו,